

BESLUT

2016-03-07

Dnr: 15/02929

SAKEN

Ring P1, 2015-10-26, inslag med ett lyssnarsamtal; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Under sändningen diskuterade flera av de inringande lyssnarna den skolskjutning som fyra dagar tidigare hade inträffat i Trollhättan. Andra teman för lyssnarsamtalen var rasism och anlagda bränder mot flyktingförläggningar. I ett av lyssnarsamtalen sades bland annat följande.

(Programledare) – Vad roligt att prata med dig. Vad ringer du om, vad vill du prata om?
(Lyssnare) – Jag vill prata direkt till Jimmie Åkesson. Direkt till honom. Jag vill först och främst ge ett svar på någonting som sades under presskonferensen som hölls den 15 oktober. De sa att vi inte har resurser, vare sig till de som finns i landet eller de som kommer. Jag vill svara på det, [programledarens namn]. Det där är inte sant. Resurserna finns men de är fel omfördelade i samhället. [---]

(Lyssnare) – Stockholmsbörsen omsätter otroliga miljarder kronor och det är där pengarna finns ända sedan man började privatisera allting i landet. Så, det är inte sant att det inte finns pengar. Man kan inte skylla på de svagaste och fattigaste i samhället för att inte pengarna finns. (Programledare) – Men kan man verkligen bara skylla på Jimmie Åkesson? Det måste vara flera politiker som bär ansvar för den här utvecklingen? (Lyssnare) – Nej, jag menar att Jimmie Åkesson måste ju läsa på. Jag ber inte honom läsa på kommunistiska manifestet utan du: läs Svenska Dagbladet, läs lite ekonomisk historia, läs någonting och bilda dig. För att, sedan har jag en fråga också till Jimmie Åkesson. [...]

(Lyssnare) – Jag frågar mig, det han också sa på samma presskonferens: "Partiets samlade krafter kommer att inrikta sig på andra metoder". Då frågar jag mig, [programledarens namn], dessa andra metoder är det mord, är det bränder av flyktingförläggningar? Vad är de andra metoderna? Innan det här hände hade jag

kunnat säga att Jimmie Åkesson ger ett förvrängt etiskt underlag till folk som vill agera med våld mot invandrare och flyktingar. Men efter alla mordbränder och efter mordet i Trollhättan så tror jag faktiskt att Jimmie Åkesson verkar ha gjort sig skyldig till anstiftan till mord. (Programledare) – Det här vet inte jag om man... (Lyssnare) – Anstiftan. (Programledare) – Det här är ju spekulationer. Det här vet inte... (Lyssnare) – Ja, det är min egen spekulation och jag står för mina ord, [programledarens namn]. (Programledare) – Och du vänder dig direkt till Jimmie Åkesson. Jimmie Åkesson är givetvis, precis som alla andra, välkommen att ringa *Ring P1*. Det har bland annat Carl Bildt gjort när jag har sänt. Men... [...]

(Lyssnare) – Men jag vill framför allt säga till dig, Jimmie Åkesson, till dig Jimmie Åkesson, sluta att uppmana dina horder att bete sig på det här viset. Jag tror att du borde sitta bakom galler och bom. Och därinne kan du bilda dig. Du ska läsa, Jimmie Åkesson. Du är bara okunnig och rädd. Men du ska aldrig, aldrig gå undan med det här. Du ska inte komma undan med det här för att det är dina ord som gjorde att den där killen agerar som han agerade och det handlar absolut inte om ensamvargar, absolut inte. Det här är politiska aktioner som kan ramas in i den här propaganda-kampanjen som själva Jimmie Åkesson har sagt att de ska göra. Och jag är jävligt förbannad, [programledarens namn], på de som säger att man måste ringa till Säpo och fråga hur ligger det till med säkerheten i landet eller om man kan... Du, det är bara att se. De börjar en presskonferens med att säga att landet befinner sig i undantagstillstånd, [programledarens namn]. Tror du... [---]

(Programledare) – [Lyssnarens namn], det här var en tolkning och jag tackar dig så mycket för att du ringde oss med din tolkning och med ditt perspektiv. (Lyssnare) – Tack. Tack. Det (ohörbart) mina ord. Du har ingenting med det här att göra, du har bara gett mig utrymme för att uttrycka mig. Tack ska du ha för det. (Programledare) – Tack snälla [programledarens namn] och utrymmet det har alla. (Lyssnare) – Tack.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att programmet strider mot kravet på opartiskhet och anför följande. En inringande lyssnare gick till direkt angrepp mot Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson genom att anklaga honom personligen för att ligga bakom de bränder och mord som drabbat invandrare samt att Jimmie Åkesson är orsaken till alla hatbrott som förekommer i Sverige i dag. Den inringande lyssnaren fick tala helt oemotsagd, vilket inte är vanligt i de fall när någon i motsats kritiserar invandringspolitiken. Inslaget gick absolut över gränsen för den yttrandefrihet som kan vara tillåten och var mycket obehagligt och hatiskt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför följande.

Gällande det aktuella samtalet anser SR att de åsikter som den inringande lyssnaren framförde ryms inom ramen för den vidsträckta yttrandefriheten som tillkommer tillfälligt medverkande i sändningarna. Programledaren tog avstånd från kommentarerna om Jimmie Åkessons skuld genom att poängtera att det

handlade om rena spekulationer och att uttalandena om Jimmie Åkesson var den inringandes egen tolkning. Programledaren betonade också att flera politiker bär ett gemensamt ansvar för utvecklingen i Sverige. Dessutom uppmanade hon flera gånger lyssnare som var av en annan åsikt, och även Jimmie Åkesson själv, att ringa in och delta i programmet. Detta var något som Carl Bildt gjort vid ett tidigare tillfälle upplyste programledaren om.

SR anser vidare att Jimmie Åkesson, som är partiledare för ett av Sveriges största partier, måste kunna omnämnas av tillfälligt medverkande i ett sammanhang som detta, det vill säga i en offentlig debatt, utan att kravet på opartiskhet ska anses åsidosatt.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att *Ring P1* är ett återkommande och för publiken väl känt diskussionsprogram som bygger på att inringande personer tillåts ge uttryck för vitt skilda åsikter, även sådana som kan uppfattas som kontroversiella. I det aktuella inslaget riktade en inringande lyssnare skarp kritik mot Sverigedemokraternas partiledare. Mot bakgrund av programformen och att den kritik som framfördes gällde partiledarens politik, samt med beaktande av att programledaren distanserade sig från den inringande lyssnarens uttalanden, kan nämnden inte finna att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Elisabet Bäck, Jan Holmberg, Ulrika Hansson och Clas Barkman efter föredragning av Sofia Karlsson.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Sofia Karlsson